

אשתו (9) משעה שנעשה פצוע דכא וברות שפכה (10) — הרי אלו, נשותיהן, יאכלו בתרומה, (11) שהרי לא נפסלו בביאה.

ואיזהו פצוע דכא?

כל שנפצעו הביצים שלו, ואפילו אחת מהן.

ואיזהו ברות שפכה?

כל שנברת הגיד.

ואם נחתכה העטרה ונשתייר מן העטרה אפילו כחוט השערה, הרי הוא כשר לבוא בקהל, לפי שהעטרה אינה אלא בשר בעלמא, ולא גיד, שאין הגיד נחשב, אלא מעטרה ואילך, לצד הגוף.

נמרא:

תניא:

אמר רבי אליעזר: מנין לערל שאין אוכל בתרומה?

נאמר: "תושב ושכיר לא יאכל בו", בקרבן פסח.

ונאמר: "תושב [של] כהן ושכיר [של כהן] לא יאכל קודש", בתרומה.

והרי אתה למד בגזירה שוה: מה "תושב ושכיר" האמור בפסח, ערל אסור בו. אף "תושב ושכיר" האמור בתרומה, ערל אסור בו.

רבי עקיבא אומר אינו צריך ללומדו מגזירה שוה:

אלא, הרי הוא אומר [ויקרא כב ד]: "איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב, בקדשים לא יאכל".

וכפלה התורה לשון "איש", כדי לרבות את הערל, שנחשב כמו טמא לענין איסור אכילת תרומה. (12)

אמר מר בבביתא:

שנאמר אצל רבקה: בתולה ואיש לא ידעה.

10. לשון רש"י הוא: ואם לא ידעה, לא בא עליה אחרי כן, והיתה נשואה לו קודם לכן. שנעשה פצוע דכא אחר שנשאה, ומאז לא בא עליה. והטעם שפירש רש"י כן, הוא משום דברי רבי יוחנן בגמרא לקמן עה א, וראה תוספות יום טוב.

11. חידוש יש בדין זה, שהרי היא משתמרת לביאה פטולה [ראה לעיל נו ונז], וטעם משנתנו, מתבאר בגמרא לקמן עה א.

12. ביאר רש"י: בהאי קרא "תרומה" כתיב. דכתיב [איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב

וראה מה שהביא וכתב בדעת רש"י, הגר"א יפהן זצ"ל בהגהותיו על הריטב"א, ציון 34.

ב. הקשו הראשונים והאחרונים: הרי לעיל [סט א] מבואר, שהמחזיר גרושתו מן הנשואין ובא עליה, אין האשה נפסלת בביאתו הואיל ואין הוא "זר אצלה מעיקרא", כי הרי מתחילה הוא היה מותר בה. ואם כן, אף פצוע דכא, הרי אין הוא זר אצלה מעיקרא, רק אם נולד פצוע דכא [רעק"א], ולמה הוא פוסל אשה בביאתו?!

ותירצו בזה כמה תירוצים, ראה תוספות ישנים, רשב"א, ריטב"א, מאירי, רש"ש וקובץ הערות. ורבינו עקיבא איגר כלל קושיא זו בספרו "קושיות עצומות".

9. כמו: והאדם "ידע" את חוה אשתו, וכמו